

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ

ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱՊԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 43,

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՓԵՏՐՎԱՐ 17, 1908

Ն. 7

ՄԷՎԱՏՏԸ ՄԻՆՏԵՐԻՃԷ

	Սահիֆէ
Կերակի իսթիրահաթը	49
Ճափօնիայի Պիր Ինսանիյէթիքը	49
Խրեթիկյան Բուհանի Մէ՛մուրար	49
'Իլմին Էհսալինին Էն Աշաղը Աջընֆընա Գա- տար 'Ումուլմիլէշտիրիմէսի	51
Կիւնէշին Ալթընտա Նիւ Ենի Դեմ Եօգ ալը	52
Միւրաթիլը	52
Գաճիքէտէ Էրմէնի Ինճիլի Ճէմաթը Վէ Պատ. Գընաճէան	53
Զիլէտէ Վէֆաթ	54
Շու՛ռնաթ Ը Սիյասիյէ	55
Սարրաֆիլ	56

ԱԻՏԱՐԵՐ Զեր հափա ձիւմա երթսի կիւնիւ ցէր օյուսուր :

Մեմայթը Ի Շահանգ վե տիյար ք Էճնէպիյի Իքիւն սեմէյիյի պեր վեճնի փեշին 1 1/2, վե ալթը ուլթը 3/4 Մեմիտիյի, վե պիր ցուսիսե-սի 30 փարա օյուս, փօսրա Ինճրէթի քա-րափքըմա 'ա'իտ տիր :

Ղազարայա տերձ օյուսմազ Իւգրե մու-հարրէրաք Իսրապօյուտա Ամէրիգան Խանըն-տա Տր. Զ. Ս. Պարնըմ ցամընա, վե ապօնե Էազըմազ վե փօսրայա 'ա'իտ մեվատտ Ի-քիւն մեքքուս վե ազըն Տր. Ճ. Գ. Կրին Իս-միճն կեօնտէրիյի տիր :

Ամէրիգան Միսիսէրէրի Շերքէթի Թարաֆընտան
ՍԱՀԻՊ Ի ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՏՐ. Ճ. Գ. ԿՐԻՆ
ՄԻՆՏԵՐԻՃԷ, ՏՐ. Զ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ

ԿԻՐԱԿԻ ԻՍԹԻՐԱՀԱԹԸ

Սիգին քէնտի կերակիլէրինիզի նասըլ գուլլանորընըրը անլամագըրըն զայթթ սատէ վէ միւ՛էսսիր պիր Եօլու՛ սիգին կերակիլէրինիզին սիգէ նէ ֆա՛իտէսի աօգուստըրընը անլամագ ալը, Ասըլ մէս՛էլէ ֆիլան իշին ճա՛իլ վէ ֆիլան իշին զայր Ի ճա՛իլ օլմասը, Եախօտֆի-լանճա Եէրէ կիտիպ կիտէմէքըլիյինիզ տէյիլ, անճագ օլ կիւնիւն սիգին թէն վէ ճանընըզա կէթիլէճէյի ֆա՛իտէ վէ մէնֆա՛աթ ալը : Հալ ու քէյֆիյէթլէր տէյիլի, միզաճ ու մէշէպլէր թէխալ-լիւֆ Էաէր վէ հիշ պիր քիմնէ՛ տիկէ-րինէ պիր գանուճ օլամազ Իսէ տէ, Կի-րակի իսթիրահաթը գանուճը ճիւմէ Ի-շիւն տիր : Պու գանուճ թաշ լէվլալար-տան տահա Էսքի — Ինսանըն Ինթիյա-ճը գատար Էսքի տիր :

Էկէր կերակինին սիգին Իմանընըր տահա վազիճ, գալպինիզի տահա միւշ-ֆիգ գըլըրընը կէօրիւր Իսէնիզ, Էկէր

անըն սիգտէ Էյի պա՛իտէր հասըլ Էթմիշ Իտիլինի վէ գալպլէրինիզաէ 'ալի շէվգ ու արզուլէր ույանտըրմիշ Իտիլինի ան-լարսանըզ, Էկէր Կիրակի 'ա՛իլէճէ 'ա-լագա վէ միւնասէպլէթլէրինիզի սըգը-լաշտըրըզ միւհքէմէշտիրմիշ Իսէ, վէ Ալլահ վէ ճէննէթ սիգէ տահա Եագըն կէօրիւնիւյօր Իսէ, Էկէր Փազար Էրթէ-սի սիգին իշլէրինիզէ Եէնի ճէսարէթ իլէ վէ Էթրաֆընըզտա պուլունանլարըն ճիւմէսինէ տահա ֆա՛իտէլի օլմագ ար-զուսը իլէ պագըլօր Իսէնիզ, օ հալտէ Կիրակի սիգէ մախսուս օլան միւպարէք իշին իճրա Էթմիշ տիր : Վէ լաքին Է-կէր Կիրակի սիգէ պուլ նի՛մէթլէրտէն հիշ պիրինի կէթիլմէյօր Իսէ, օ թագ-ալիւրաճ, ալիւ ալը Է-Էճէր Ղէճէր իլէ, Իսթէր քիլիսէյէ կիթմէ վէ Գ. Մուգատտէս միւթալա՛ասը իլէ կէ-շիրինիզ, ֆարգ Էթմէզ. քէնտի Կիրա-կինիզէ հիւրմէթսիլլը Էթմիշ Իտիլինի-զէ հիշ շիւպէնիզ օլմասըն :

ՃԱՓՈՆԵԱԼԸ ՊԻՐ ԻՆՍԱՆԻՅԷԹԷՐՎԷՐ

Պատ. Թօմըս Ս. Ուին՛ կէշէնլէրտէ նէյր Էթմիլի պիր պէնտաէ ճափօնէալը պիր Ին-սանիյէթիքլէրինի պիղարազանէ հայաթըն-տան պահա Էթմէքտէ տիր : Միւմաիլէյի՛ քէնտինին ալթ վէ րէզալէթտէն պիւսպիւ-թիւն 'արի օլմամըշ օլան թարգը հայաթընա տա՛իր միւլթարիպ օլմագա պաշտաղըրը գէ-ման, պիր գուստուրաճը Իտի : Անըն խըտ-մէթիւտէ պուլունան Եէրլի պիր խրիսթիյան անըն պիւսուգուր օլաղընը կէօրէքէ սէպէ-պինի սիւ՛ալ Էյէտի : Միւմաիլէյի՛ Կիւնահ-լարըմըն պէնի նէյէ սէվգ Էտէճէյի հագըն-տա տիւշիւնիւպ թաշընըյօրմ, տէյիլ ճէ-վապ վէրտի : Իքիսի խէլառ թարիգինէ տա-իւր կէօրիւշտիւլէր վէ իշ սահիպի Իմանա կէլտի վէ օ վաղթտան Իթիպարէն, ճիւտի, սապիթ վէ խրիսթիյան 'Էօմիւր կէշլըմէյէ պաշտաղ :

Միւմաիլէյի տտանըն շիմայինտէքի պէօ-յիւք իշինի քէնտինին սատըգ Եագընըլարը-նըն 'Էօնտէ Ի Էմանէթլինէ Ինալէ Էտիպ, պիր ճափօնէալընըն իսթիգամէթլէ Էյի վէ սաղ-լամ գուստուրալար Եալիա պիլալիյինի կէօս-թէրմէք մագսէտ ու մէրամըյէ Օսաղատա Եէնի պիր ֆապրիգա թէ՛սիս Էյէտի : Միւ-մաիլէյին Իքի ֆապրիգասը տալիս զայթթ-լէ մագհարը մուվաֆֆաղիյէթ օլտու : Պա՛-տէնու միւմաիլէյին ֆագիր չօճուգլարա վէ

կէնճիլէրէ քէնտի մահիր իշլիլէրի Էլի ալ-թընտա մէշլին վէ սախթիյան Ի՛մալը սէն՛ա-թընը Եախօտ ալաֆրանգա թէրդիլիլի Էօյ-րէնսինլէր տէյիլ, անլէրի շակիրոլէր մա-գամընտա գապուլ Էթմէք սուրէթիլլէ Եար-ալըմ Էթմէյէ պաշտաղ : Միւմաիլէյին ան-լէրտէն Եէկէանէ թալէպի՛ շակիրոլլը միւտ-ալէթլինի պիթիլմէլէրինտէն սօնրա, քէնտի-սինէ Իքի սէնէ Իֆաի խըտմէթ Էյէմէլէրի Ի-տի : Միւմաիլէյի՛ կէճէ մէքթէպլէրի թէ՛սիս Էթմի քի անլէր մէքալթիպ Ի 'ումուլմիլէտէ թա՛լիմ օլունան 'իլմի շիւպէլէրինի Էօրէնէ պիլսինլէր վէ Գոնազալա Էյթմաիլանէսինտէ պուլունան հէփ չօճուգլարա, հալալ պիր կէ-շիմ գաղանապիլմէլէրի իշլին հաղըլլանապիլ-սինլէր տէյիլ, մուֆիտ սէն՛աթլար թալիմի-նէ թէշէպպիւս Էյէտի :

Միւմաիլէյին Էն սօն թէշէպպիւսի՛ պիր Ամէրիգա Էլմալարը պաղէսի մէյտանա կէ-թիլմէք օլմուշ ալը : Միւմաիլէյի՛ իշպու ա-ղաճարը սաթըն ալթ տիքմիշ տիր : Պուհ-լարըն պիր Իքի սէնէտէն խայըճա չօղալա-ճաղը մէ՛մուլ պուլունան վարիտաթը մէմ-լէքթիլինին Ինճիլ նուֆուզը տա՛իլէսինէ կէթիլմէսի իշինէ թախսիս օլունաճագ ալը : Խրիսթիյանըզ ճափօնէալա հէնուգ Եէնի պիր շէյ տիր վէ Գրիստոսըն իշի իշլին պէօյէ զարազաղը, 'իվազաղ Ի՛անլէր վէ-րիլմէսինէ պա՛իս օլմասը Ինճիլին միւ՛էսսիր-լիլինէ կիւլէլ վէ գաթի՛ պիր պիւրհան ալը :

ԻՐԻՍԹԻՅԱՆ ԲՈՒՀԱՆԻ ՄԷ՛ՄՈՐԼԱՐ

[Պեմա Ի մախսուս]

(1)

Քիլիսէնին քէնտ Ի մէ՛մուրիյն Ի բուհանի-յէսի, բուհանի մէ՛մուրիլէրին քիլիսէ իլէ օ-լան միւնասէպլէթի, անլէրէ Ինալէ Էտիլմիշ հիւքմ ու նուֆուզըն տէրէճէսի, վէ անլէրին իճրասը իլէ միւքէլլէֆ օլտըղարը վաղիֆէ-լէրին մահիլէթի հագընտա տօղրու պիր ֆիքրի օլմասը արղուլէնէք պիր շէյ տիր : Պու սէպէպտէն պուլ մէմէքթիլին Ինճիլի քի-լիսէլէրինին Էն զիյատէ 'ալագատար պու-լունաղըլարը փրօթէսթան քիլիսէսի շիւպէ-լէրինէ մէ՛մուրիյն Ի բուհանիյէ հագընտա մագպուլ վէ ճարի օլան Էֆքըտար տէրիլյան Էթմէք նիլլէթիւտէ իլ :

Պիրինճի Եէրտէ տէրիլ քի, մէ՛մուրիլէթ Ի բուհանիլլէնին իճրասընա խասսէթլէն թա՛իւն օլունամըշ պիր հէյ՛էթ օլմալը ալը : Պիլ միւ-սիրսիլ պիր մէքթէպ թէսալիլուր Էտէ պի-լիլիլ, Թահսիլ Ի 'իլմէ կէրէքտէն արղու-քէշ շակիրոլէր պիր Եէրէ կէլէ պիլիլլէր, վէ անլէրտէն հէր պիր քէնտինին թահսիլ վէ թէ՛ալլիւմիւ իշինէ սատըգ պուլունա պի-լիլ, վէ միւմաիլին մէքթէպ պիրպիլլէրինէ

թէլգրինաթ վէ մու'ալէնաթտա պուլունա պի-
ւորէր, վէ թալէպէ նէ գառար իւրերիւմիւ
վէ ախլագճա քեամիլ օլուրլար իսէ, մէք-
թէպուէն իւմիտ օլունան նէթիճէլէր տախի
օ գառար պէօյիւք օլուր: Պու ճիւմիլէ իլէ
պէրապէր պու կիպի պիր մէքթէպ նազըս
պիր մէքթէպ օլուր: Պիզ նազըսըզ պիր
ֆապրիգա թէսալվուր էտէ պիլիբիդ: Ս.մէ-
լէտէն հէր պիրի քէնաի հիսսէսինէ իսապէթ
էտէն իշի իճրա էտէ պիրի, վէ իշպու հիս-
սէլէր պիր հէրէ կէթիբիլէ պիրի, վէ մէք-
թէպ խուսուսընտա օլտըզը կիպի, իշճիլէ-
րին հէփիսի մահիր, էմին վէ միւ'թէմէտ օ-
լուրլար իսէ, մաթլուպ օլան իշ իճրա օլու-
նա պիրի: Պու ճիւմիլէ իլէ պէրապէր իշթի-
մալ քի պու կիպի պիր ֆապրիգա ապա մէվ-
ճուտ օլմամը տըր, վէ պու կիպի պիր ֆապ-
րիգա թէ'սիսինէ չալընա առէմէլէրէ ահ-
մազլար նազարըլէ պազըլը: Պի'սյնիհի
րուհանի մէ'մուրլէրի պուլունմալան քիլիսէ-
լէր տէ վար տըր: Պու քիլիսէլէր' ախլագըզ
վէ հարիս օլան րուհանլարըն քիլիսէնին
պալընա կէթիբիլէրի ֆէնալըզլարը կէօր-
միւլէր տիր, վէ 'աքսը թէ'սի' անլէրին
տիկէր ուճա վարմալարընա պա'իս օլմուշ
տըր: Պիզ անլէր հազիդի քիլիսէլէր տէլիլ
տիր, տէմէյօրըզ, անճագ ֆիքրիմիգճէ ան-
լէր նազըս տըրլար: Էկէր պիր քիլիսէ' Ղու-
կաս, Բարնաբաս, Պէքսթըր, Ուէսիլ, Ֆէ-
նէլուն վէ Մէլանթըն կիպի գէվաթտան միւ-
րէքքէպ օլտա, պու քիլիսէ' մէ'մուրլէրի
րուհանիյէ օլմառըզը հալտէ տախի մա'մուր
օլապիլի, գիրա ճիւմիլէսի րուհանի մէ'մուր-
լար օլուրլար: Լաքին 'ատի քիլիսէլի թէրքիպ
էտէն մատտէ պու տէլիլ տիր: Հաթթա իս-
մէն րուհանի մէ'մուրլէրին պուլունմառըզը
հէրտէ պիլէ, գաննըմըզճա, քիլիսէնին 'ամէ-

տինտառըզլարը սայէսինտէ քիլիսէնին սա'իր
ա'զալընըն էմիլէթինի գազանմըջ օլտա պիր
կա իքի գաթըն էլլէրինտէ տիր:
Լաքին մէ'մուրլէրի րուհանիյէ լիւզուլմը-
նը եալընըզ մանթըզի տէլիլ վէ պիւրհանլէր
իլէ էօյրէնմէյէ թէրք էտիլմէմիշիլ տիր, զի-
րա 'Ահա ը ճէտիտին թա'լիմի պու խու-
սուտա սատէ տիր: Քրիստոս օն իքի շա-
կիլալինի քէնտի քիլիսէսինտէ ըէ'էսլէր օլ-
մազա թա'իլին էյէտի, վէ անլէրէ' գուվլէթ
վէ հիւքիւմէթ վէրտի: Անլէր' մէ'մուրի-
յէթլէրինի Քրիստոստան ալտըլար: Պա'տէ-
հու առաքեալլարը անլէրէ վէք ազըր կէլէն
վաղիֆէլէր հիւքիւնիւն պիր զըսմընտան
զուրթարմազ, վէ մէ'մուրլէրի րուհանիյէնին
տիկէր պիր շէ'պէսինի թէլքիլ էթմէք իւզըն,
քիլիսէ թարաֆընտան 7 շէմմա ինթիլապ
էտիլտի: (Պուրատա իսթիթրատ թարիզիլէ
շու խուսուսանազարը տիգաթ ճէլպ էտէ-
րիլքի, առաքեալլար իշպու 7 շէմմա ինթի-
լապ էթմէք իշինի քէնտի իւզէրլէրինէ ալմա-
յըպ, էմիլ ինթիլապը քիլիսէյէ թէրք էթ-
ալիլէր:) Պիզ Անթաքա քիլիսէսինտէ պիր
մու'ալիմիլէ հէյ'էթի պուլուրըզ: (Ս.մալ. 13.
1): Եվիսոս քիլիսէսինտէ ինթիլապլար վար
խոթի (Ս.մալ. 20. 17) վէ Պօղոս իլէ Բառնաբաս
թէ'սիս էթտիլէրի պիլ ճիւմիլէ քիլիսէլէր
իւզէրինէ ինթիլապլար թա'իլին էթտիլէր
(Ս.մալ. 17. 23): Մէ'մուրլէրի րուհանիյէ-
նին պիր գալ շիւ'պէսի 4 Գօր. 12. 28 վէ
Եվիս. 4. 11 տէ զիքր օլունույօր: Պօղոս,
Տիմոթէոս վէ Տիտոս անլէրին չալընազ-
տա պուլունառըզլարը Եվիսոս իլէ Կիրիստէ
մէ'մուրլէրի րուհանիյէյէ թա'իլին էտէ-
ճէքլէրի առէմէլէրէ տա'իր թա'լիմաթ վէր-
մէքտէ տիր: Վէ պիլզ գաթ Տիմոթէոս պիր

թազըմ րուհանի մէ'մուրլէրին միւլթէրիք
օլտըզլարը ըէսմի վէ 'ալէնի պիր ալին իլէ
մէ'մուրլէրի րուհանիյէյէ թա'իլին վէ թա'ի-
սիս օլունմըջ իտի:
Մէ'մուրլէրի րուհանիյէ մէրթէպէրինին
միգառընա կէլինճէ, պիլիմ թա'լիմիմիլ
սա'իր քիլիսէլէրին էքսէրիսինճէ մազպուլ
օլանտան ֆարզը տըր: Պիզ խրիսթիան քի-
լիսէսինտէ պիր կէօնէ քէհանէթ գապուլ
էթմէլիլ: Քեհանին մէ'մուրլէրի գուր-
պան թազտիմ էթմէք իտի: Օ խուսուսի պիր
'ա'լիլէտէն օլմալը, միւ'էսսի պիր ըէսմ ու
ալին իլէ թազտիս էտիլմէլի վէ պիր էլպի-
սէ ի ֆարիդէ կիլմէլի իտի: Պու մէ'մուրի-
յէթտէն պիր մազտէ' գալմըն գուլազլարը-
նը կիւնահքեարլարըն' էլլէրինտէ կիւնահ ի-
շիւն պիր քէֆարէթ պուլունմազըզըն հու-
զուրը իլահիյէ կէլմէլ իտիլէրի հազիգա-
գաթը իլէ տօլտուրմազ իտիլինտէն, քեհանին
Ալլահ իլէ գալմ արասընտա տուրմազտա,
վէ գալմըն քէնտի սուշընը վէ լիյաթաթըզ-
լըզընը իթիլաթա վաթթա իթիլաթա էթ-
տիլի կիւնահ թազտիմէսինի անլէրէ վէքեա-
լէթէն թազտիմ էթմէքտէ իտի: Լաքին քեա-
հանին տահա մուհիմ պիր մէ'մուրլէրի
կէլէճէք օլան հազիգի Միլանճընը պիր նիւ-
մուհիմի օլմազ իտի, վէ հազիգի միլանճը-
նըն գուհուրընտան սօնրա, կէօլէ' գա'իլ
օլմազ իտի: Պու խուսուս 'Իպրանիլէրի-
սալէսինտէ գալէթ վազըն սուրէթտէ կէօս-
թէրիմիլ տիր: Մէքքիւր ըիսալէտէ Քրիս-
տոսըն պիլիմ քեհանին ի ա'զալմըզ օլտըզը
վէք չօգ տէֆ'ա զիքր օլունմըջ տըր (2. 11:
3. 1. 4. 14: 5. 5—10: 7. 23—28: 10.
11—14): Սօն իքի իսթիշհապարտա ըէմիլ ի
քէհանիլէրին ինթիմ պուլունալ օլտըզը վազի
սուրէթտէ իմա օլունմըջ տըր տէլիլ կէօ-
լալընտան, գուհուրըն քեհանին արթըզ պիր
կէօնէ լիւզուլ ու ինթիլաճ հօգ իտի: Պի'նա'էն
'ալէյ' Ահա ը ճէտիտէն խրիսթիան րուհանի
մէ'մուրլարա քեհանին նամը վէրիլմէսինէ ա-
լա թէստալիք էթմէլիլ: Ս.հա ը ճէտիտ
քիլիսալարը մուլթէլիք գէվաթ թարաֆըն-
տան գալէմէ ալընմըջլար, վէ էն իլք տէֆ'ա
եազըլանլար իլէ էն սօն տէֆ'ա եազըլան քի-
թապլար արասընտա պիր գալ սէնէլիք պիր
միւլտալէթ միւրուր էթմիլ իտէ տէ, ելինտէ
պիր խրիսթիան րուհանի մէ'մուր պիր տէ-
ֆ'ա պիլէ պու սըֆէթլէ քեհանին թէսմիլէ
օլունմամըջ տըր: Պունտան շու նէթիճէլի
չըզարմամազ սայքի միւլթէնիլ տիր քի,
առաքեալլար իլէ մու'աթըրլարընէ էֆքեա-
րընճա, խրիսթիան րուհանի մէ'մուր պիր
քեհանին տէլիլ իտի: Պետրոս խրիսթիան-
լարա (Մուգառտէն քեհանիլիք) վէ «միւ-
լուքեանէ քեհանիլիք» (1 Պետ. 2. 5. 9)
նամընը վէրմէքտէ իտէ տէ, միւլարիլէյ
պու լիսանը մէճազի սուրէթտէ գուլան-
մազտա տըր, վէ միւլարիլէյնի եալընըզ
րուհանի մէ'մուրլէրտէն տէլիլ, անճագ հէփ
խրիսթիանլարտան պահա էթմէքտէ օլտըզը
ալիքեար տըր: Պի'այնիհի (Վահ. 1. 6. 5.
10 վէ 20. 6 տա գուլանըմըջ օլան լիսան'
տահա իթմամ օլունաճագ շէյի իմա էտիլ,
եալընըզ րուհանի մէ'մուրլէրէ մախուս տէ-
յիլ տիր: Հազըլարընտա պու սէօզլէր սէօյ-
լէնմիլ օլան քիլիսէլէր' «քեհանիլէր» օլտըզ-
լարը կիպի, «մէլիլէր» տախի օլմազլա-
րընտան, պու սէօզլէրտէն միւրա' մէ'մու-
րիլի րուհանիյէ օլմառըզը ախալիքեար տըր:
Ինկիլթէրանըն տէվլէթ քիլիսէսի վէ Ա-
մէրիգա եպիսկոպոսականլարը՝ քէնտի չօ-
պանլարընը քեհանիլէր նամըլէ եատ էտէր-

լէր, վէ պէլքի պիլզէ Պու իսմտէ նէ՝ զարար
վար տըր տէլիլ սօրուլըր: Էկէր քէլիմէ հան-
լըշ մա'նառա անլալըմազա, զարուրի պիր
զարար հօգ տըր: Պիլզէ քեհանին տէնիլինճէ,
պիլզ զուրպան թազտիմ էտէն պիր քիլիսէ
թառալվուր էտէրիլ, վէ էկէր անըն պու
մա'նառ իպգա էտիլէճէք օլունտա, խաթի-
մըզճա զարար վար տըր: Քրիստոս խրիս-
թիան քիլիսէսինին եկեանէ քեհանին տիր:
Օ պիր քեհանիլ զէպիհէ թազտիմ էթմիլ տիր
քի, թէքրար օլունմազա հիշ միւհիթաճ տէլիլ
տիր: «Ձիւրա թազաիս օլունանլարը պիր
գուրպան իլէ 'իլէլ էպէա քէմալէ էրաիլմիլ
տիր:» խրիսթիան մէ'մուր հիշ պիր գուր-
պան եա գէպիհէ թազտիմ էթմէլ: Օ թազ-
տիմ էտէր տէմէք՝ փրօթէպթան էֆքեարըն-
ճա, իքի ճիւմիլէ մուլիլի տիր: Պու շէյ'
Քրիստոսըն նամ ու շանընա, վէ միւհիթա-
ճը թէքրար օլմալան պիր գուրպանըն ճէլա-
լընա նազիտէ վէրլիլ: Պիլզ կիւնահլարընըզըն
քէֆարէթի իշիւն Գոզգոթայա, օրատա գէպի
էտիլմիլ օլան Ալլահն Գուլուրընա մուհ-
թազըլըզ: Տիկէր քեհանիլէր վէ ալիլէր
գուրպանլար տախի օլմալը տըր, եախոս
օլ գուրպան ըէսմիլ քեհանին թարաֆըն-
տան թէքրար էտիլմէլի տիր, տէմէք՝ «թէ-
մամ օլտու» սէօզլէնիւն թաթլըլըզըն ա-
զալտըր: Քէզալիք պու շէյ' մուլիլի տիր, զի-
րա րուհան, փրօթէպթան քիլիսէսի առախ
տախիլ օլտըզը հալտէ, հէփ քիլիսէլէրտէ տէ-
ֆ'ալիլէ կէօրիւմիւլ օլտըզը կիպի, լիյա-
գաթըզ պիր քիլիսէ տախի օլտա, ճէմա'ա-
թըն' անըն քէնտիլէրի Ալլահ իլէ պարըլտըր-
մազ իւզըն, գուրպան թազտիմիլ իշիւն
մուլթէպի իտիլի էֆքեարընտա պուլունմա-
սը՝ անըն հիւքմ ու նուֆուզընը թէլիլա է-
տէր: Վէ էկէր խրիսթիան րուհանի մէ'մու-
րըն գուրպան թազտիմ էթմէքտէ իտիլի
ֆիքրի պիլիմ ինանտըլմըզ կիպի պիր պա-
թըլ իթիլապ իսէ, ճիւմիլէ պաթըլ իթի-
գապար միսիլիւ մուլիլի օլմալը տըր:
խրիսթիանլըզըն իլք գէմանլարը քիլիսէ-
լէրինտէ էն 'ալի մէ'մուրլէրի առաքեալա-
րընքի իտի: Առաքեալլարըն պալընճա վա-
զիֆէլէրինտէն պիր Քրիստոսըն զըյալընա
շէհատէթ էթմէք իտիլինտէն (Ս.մալ. 1. 12)
պիւլթիւն խրաթէթ ի 'ալէնիյէսի էնանտընտա
Քրիստոս իլէ պէրապէր պուլունմըջ օլան պիր
գաթ՝ Յո'զանըն խալէֆի օլմալըզ էվաթը-
նը հա'իլ 'ատա օլունտու: Գուր'ա Մատա-
թիայա իսապէթ էթտիլինտէ, օ «օնպիր ըէ-
սուլէր իլէ պէրապէր սայլըլը:» Պու 'ա-
տէտէ տիկէր եկեանէ 'իլալէ Պօղոս իտի
քի, անը պա'զը քիլիսէլէր' պատէ ի շէհատէ-
թի նուշ էթմիլ օլան պէօյիւք Յակոբոսըն
եկէրինէ թա'իլին օլունմըջ սայարար իսէ տէ,
'Ահա ը ճէտիտտէ պու պապտէ պիր կէօնէ
իմա ու իշ'ար հօգ տըր: (Ս.մալ. 14. 14)
Պու ալէթտէ Բառնաբաս տախի ըէսուլթէս-
միլէ օլունմըջ տըր, վէ ինթիմալ քի Ա.մալ.
13. 2 յէ նազարէն, պու լազապ անա վէրիլ-
միլ տիր, կէրշի շու տա միւհիթէմիլ տիր քի
պուրատա ըէսուլ քէլիմէսի 'ատի, եա'նի
մուլապիր մա'նառըլէ գուլանըլմըջ տըր:
Ղուկ. 6. 13 տէ Յիսուս «Օն իքի քիլիսէ...
ինթիլապ էտէլէք, անլէրէ ըէսուլ թէսմիլէ
էյլէտի» Խօլունտաքի պէյանաթտան պիլթ
թալիլ պուլըն անլէրէ մախուս պիր լա-
զապ մա'նառընտա իտիլի անլալըլըր: Պու
սէպէպտէն իտալի'ամըզճա, ըէսուլըզ մէ'-
մուրլէրի քիլիսէտէ արթըզ մէվճուտ օլ-
մառըզը կիպի, «միւ'ճիլէլէր», «շէֆապալիշ
մէվիլպէլէր», «էլիսինէ ի մուլթիլիֆէ», «լի-
սանլար թէրճէմէսի» միսիլիւ միւ'ճիլէլէր

սէսինէ թէնչպիսիսին ֆէրտաւը հաֆթա Մատամ Գընաճեան թարաֆընտան քիլիսէ սալօնընտա րէսմի ճէմա'աթա պէր վէճէի տ- թի պիր չայ մէճիլիսի թէրթիպ օլունտու: Մէճիլիս մէղքիւր հաֆթանըն փէնճէնպիսի ազաւը սա'աթ 6 րատտէլէրինտէ 'ազա էտիլմիլ օլունպ, իւք տէֆ'ա հանըմ վէ է- ֆէնտիլէրէ պիրէր գատէհ չայ վէ քէյք- լէր թէվիլի օլունտըգտան սօնրա, միւնթէ- րէմէ մատամ օրկան չալմադ իւղրէ, ինճիլի կէնճէր թարաֆընտան խոսուսի հազըր- լանմը 4 մազամը իւնիլէր թէրէնիւմ ի- լէ հազըր պոլունան գէվաթ ք միւնթէպէ- րանտան իսէ, օլ միւնթէն Ամէրիգա միսի- նէրի Տր. Հարվի ինիլիլիգէ, Մըսըրտա զայէթ չէօնթէթչու'աթ օլան Մուզաթթամ զաղէթաընըն միւնթիլ վէ մուհարրիի Տր. Յարիս Նիմը վէ իսկէնտէրիէտէ ֆէնէր գու- լէսինին միւնթիլի Սօղրաթէս պէյ Սփիւր իսէ 'Արապճա լիսանտա իլթիլաք ք հիսս պէյան վէ զայէթ միւ'էսսիլ իւնթիլաք իրատ էյլէտի- լէր: Բէզա էրմէնիճէ տախի իրատ քէլամ իլէ, Պատ. Գընաճեան իսէ թիւրքէ իսան- տա Պիր միլլէթին եիւճէլմէսինին սըրր օլ միլլէթին րուհանի տա'իւրէտէ քէմալէ վասըլ օլմասընտա տըր, պունա չարէ իսէ եալընըլ րուհանիլարըն զայրէթի իքթիֆա էյլէմէյիպ ճէմա'աթըն տա'իւմ վա'իլգէ հէմէֆթար օ- լունպ պիրիլիտէ չալըչմասընտա օլունտընը սիպոլթի տէլիլէր իլէ պէյան էյլէտիքտէն սօնրա, սօն պիր թէրէնիւմ վէ տու'ա իլէ մէճիլիս խիթամ պոլունտ:

Մատամ Գընաճեանըն տախի միլլէթիմի- զին թէրազըրընտա օլան արդու վէ մու- հապալէթի վէ իսթիմալ էյլէտիլ չարէլէր զիքրէ չայան տըր: Պատ. Գընաճեանըն Գահի- րէտէ ինճիլին ինթիլարընտա օլան քէմալ իլթիլապէլ էզ ճան ու տիլ զայրէթի սայէսինտէ ճէմա'աթ կիթտիքէ իլտիլատ պոլունտա տըր: Միւնթիլէյս պիր մէքթէ- պին քիւլաւընը տախի միւնթա էյլէտի: Մատտի գուլիլէթին զա'աթիլէթի ճիհէթիլէ ճէմա'աթըն պա'զըլարը օլմադ տէյիլ ի- թիլադ էյլէտիլէր իսէտէ, արդու վէ զայրէթ հէր կիւնթիլիւ եէնէր տէյէրէք, էնճամ 1899 Սեպ. 6տա 1 վարժուհի վէ 2 խօճա թահիլը իտարէսինտէ էրմէնիճէ, ինիլիլիգէ, 'Արապ- ճա վէ Յընաւըլճա թէտրիս օլունտադ իւղրէ, պիրի էրքէք վէ տիլէրի զըլ չակիրտիլէր ի- չիւն 2 մէքթէպ քիւլաւտ էյլէտի: մէղքիւր վա'իլ հէր հաֆթա քէնտի խըզմէթ ի մախ- սուսէսինի իլթիլադ իլէ իֆա էյլէտիքտէն սօնրա, պիր մէքթէպ խօճասը կիպի պիւ- թիւն վաղթընը խօճա վէ չակիրտիլէր տէ- լալէթ իլէ կէնթիլ: Պու զայրէթին նէթի- ճէսի օլարադ, չիմտի 30-35 գատար չակիրտ- լէր Գահիլէտէ էրմէնի ինճիլի մէքթէպտէ թա'իւմ օլունտադտա տըրլար: Բէզա միւ- մալիլէյս եինէ թարիլտէն պիր գաչ հաֆթա ազալէմ հասըլաթ մէքթէպին մէնֆա'աթընտ օլմադ իւղրէ քիլիսէ սալօնընտա տօսթու ին- կիլիլին պիրինէ Միւնթէճիմ ֆէնէրի զիլիէ- թիլին իճրա էթտիլիպ, տուլուլիլէ մա'իւմ պիր թի'իտի օլունտըն հալտէ իտայիլ ճէմա- 'աթ հազըր պոլունտու: Փէրտէտէ իրա'է օլունտան սօն րէսիմէր Միւնթիլի էվատըն մուֆարաթընտան 'ալտէթիլէ գատար օ- լան հալ ու փէրիլանիլէթի օլունտընտան, մէղքիւր Զօպանըն օլ րէսիմտէ կէօրիլէն տէնչէթիլ հալլէրի էրմէնիճէ, թիւրքէ վէ ինիլիլիգէ լիսանտա զայէթ միւ'էսսիլ պիր սուրէթտէ իլգահ իլէ, հազըրուն էֆէն- տիլէրին գալպինէ ունտըլմադ հազիլաթ թէրաիլ էյլէտիքտէն սօնրա, խիթամ պոլու-

տու: Վէլհասըլ Ալլահըն լութֆու վէ մէղ- քիւր չօպանըն զայրէթի սայէսինտէ չու- ֆարաւոն տիլարընտա էրմէնի ինճիլի ի ճէմա'աթըն տախի էսասի պիր քիլիսէսի օ- լաճադ տըր: Մուլիսինիլ Թ. Կիւլէա

Միւ'լլիֆ էֆէնտի: Պու կիւնթիլտէ արամըլտա գուհուր էթ- միլ օլան չաթաթապալար (էթիլի անճադ 4 թանէ տիր) կիրալիլին թալին ու իպգաթ փափալիլիլին էսէրի տիր տէյիլ իտտի'ա էթ- տիլէրի կիպի, պու իտտի'ալարընը թատիլգ էթմէք իւղրէ, Դան. 7. 24-28տէ նազ ու թա'րիֆ օլունտան պոլունտը հազընտա սէյ- լէնիլէն չու քէլամը իսթիլարաճ էտիլարտ: «Վէ Միւ'թա'ալըն մուզաթտէսիլէրին թաղիլգ էտէճէք վէ վաղթար իլէ գանուլար թէպ- տիլ էթմէյի տիւլիւնէճէք» վէ պու այէթ իւղրէրինէ վէրաիլէրի թէֆսիլէրինի թա- ջիւմ էթմէք իլիւն Յազ. Տր. Հէրիքին է- սէր ի պէրկիլ-զիլտէսի պոլունտան Բիլիսէ թէ- վարիլիլին 176նճը սահիֆէսինտէ «Մու- զատտէս կիւնթիլ» իսմի իլէ գօնուլմըլ զըս- մը իլէրի կէթիլիլարտ: Օրատա «Կիրալի կիւնթիլտէ իլտէն կիւնտէն ֆէրաթ էթ- մէք հէմ քիլիսէճէ հէմ հիւքիւմէթէ պիր զանուն օլունտ:» «Թ. Ի. 360 տա Լալթէ- քիւտա վուգու' պոլունտ մէճիլիսի գարարը- նա կէօրէ, Գահ. օլմուլ տըր, վէ հիւքիւ- մէթին Թ. Ի. 386 վէ 423տէ իլան էթտիլի գանունա կէօրէ, ճէմի' ի մասլահաթ ը տիւնիլիլէն նէհի օլունտու:» տէնիլմիլ տիր: Մէրգուճան իտտի'ա էտիլարտ քի, պու «Թէպտիլաթ» էվիլէճէ իճրաթ գապուլ օ- լունտայան պիր ուսուլը ճէպիլ գապուլ էթ- տիրմէք իւղրէ, փափալիլիլին էսէր ի չէյ- թանիսի տիր:

Յազ. էֆ. պու վաղը'անըն հաղիլաթը վէ թէպտիլաթ նէ կիպի իտիլինէ տա'իլ պիլ- մէյէ արդու էթտիլիլտէն, լուլթէն Յազ. Տր. Հէրիքին պու պապտէ իլգահաթ վէրմէ- սինի միւնթիլէյս թաղաիլ, վէ եախօտ զաթ ը 'ալիլիլին պիր պէյանաթտա պոլուն- նարադ զաղէթա ի միւ'թէպէրէնիլէ տէրճ էթմէնիլի թէմէնի էտէրիմ: Ալլաթթան Թ. 804, 2ԱՅՆԵՍԵՍԵՍ

Կէրէք Դանիլէ քիթապընտան օլան իլթի- պաթըն կէրէք քիլիսէ թարիլիլտէքի պէյա- նաթըն Շաբաթը եախօտ Կիրալիլի մուզաթ- տէս կիւն մազամընտա կէօղէթմէքիլէ հիլ պիր 'ալադա վէ միւնտապէթի կօգ տըր: Դանիլէ քիթապընտան իլթիլապ օլունտան տ- յէթ' Անտիլքոս Եպիլանա րաճի' օլունպ, անտէքի իսպար ը փէյլադալէրանէ' միւնթա- րիլէյսին Երուսաղէմտէքի հէյքէլի պի էտէ- պանէ թէլիլիս էթմէսի, վէ Եհնուտի 'իպա- տէթիլին իճրաթընը Թարիլի Միւնթըն 167 տէնէ մուզաթտէմիլտէն ի'թիլալէն, 3½ սէ- նէ ճէպրէն թահիլ ը մէմու'իլէթէ ալմասըլէ իթմամ օլունտըլ տըր:

[Նաղլիլաթ վէ Նէպէվիլաթըն 566 վէ 567 սահիֆէլէրինէ միւնթաճա'աթ օլունտա:]

Բիլիսէ թարիլիլտէքի պէյանաթ' մու- զատտէս կիւնթիլ Միւնթիլ կիւնտէն Կիւնթի կիւ- նէ թէպտիլինէ հիլ պիր վէճիլէ տէլալէթ էթմէյիլ, անճադ կէրէք րուհանի, կէրէքտէ ճիւմանի օլան խրիսթիյան զէվաթ թարա- ֆընտան 'ումուլմէն Մուզաթտէս Կիւն, եա- նի Բապալըն կիւնիւ սայլըն կիւնիւ տա- հա սատըլանէ վէ սըլը սուրէթտէ կէօղէ- տիլմէսի իլիւն պէլլ օլունտան սա'յ ու զայ- րէթիլէրէ 'ա'իւ տիրէր: Տր. Հէրիք

ՁԻԼԵՏԵ ՎԵՅԱԹ

Միւնթիլիֆ էֆէնտի, 1399 Դեկ. 10, ճիւմ'ա կիւնիւ պուրա- տա պոլունտան ինճիլի ճէմա'աթ իլիւն է- սէֆէնկիլ պիր կիւն օլմուլ տըր, չիւն օլ կիւնտէ միւ'թէպէր գարնապարտան պիրի, Մարտիրոս աղա Իփէքճեան, նախտէն սէ- մալի րահաթընտ կիթմիլ տիր: Էվլատ վէ 'այալընա վէ ճիւմէ ճէմա'աթընըլ միւնթիլի իլթիլապ օլան ճիհէթի չու օլմուլ տըր քի, անըն սօն սէօպէրինի իլիլթմէյէ միւնթա'աթէ- միլ օլմամըլ տըր, չիւնքի միւնթիլէֆֆա պիրաթէրիմիլ 13-20 սէնէտէն պէրու մի- տէ ազըրսընա միւնթիլա օլունպ, մի'տէսինէ էնէն իւլգուլ 'իլլէթիլտէն ալմասըլ վէֆաթ էթմիլ տիր:

Մէրամըլգ պուրատա անըն մուֆաթալ թէրմէմէ ի անվալընը պէյան էթմէք օլմա- յըպ, անճադ անըն պա'զըլ գըթ'ալարընը պէ- յան իլէ խրիսթիյան 'ալէմէ չու հաղիլաթը տէր խաթըր էթտիլմէք տիր քի' միւ'միլն էօլտէ տախի եինէ եալար: Պու գարնաթ 30-33 սէնէ էվիլ տահա պուրատա րէսմի ինճիլի ճէմա'աթ թէլէքիլ օլունտադտան վէ հաթթա պիր վա'իլ կէլմէլտէն, հաղիլաթը գապուլ էտիլ, անը վա'լ էթմէյէ պալալմըլ օլարադ, չօգ ֆէտաթարըլտա կէրէք մատ- տի վէ կէրէք մա'նէլի սուրէթտէ չօգարը- նա ֆա'իտէլի օլմուլ տըր:

Իւք քիլիսէ ա'զալարընտան օլունպ ճէմա- 'աթ թէլէքիլ օլալտան պէրու խորհրդական մէճիլիս ա'զալարընտան տա'իւմ րիլաթըլ պիր սուրէթտէ ճէմա'աթ վէ քիլիսէճէ իլ- լէրտէ զայրէթիլ չալըլմըլ օլունպ, հաղիլաթ- թէն պու գարնաթ ճէմա'աթընըլտա պիր Նաթանալիլ իտի քի' անտէ րիլա կօգ տըր:

13-20 սէնէտէն պէրու պիլթէտիլ արթ- մագտա օլան մի'տէ ազըրսընտան չօգ րա- հաթթա օլունպ, հիլ պիր վաղթ թէլէքէքի էթմէյէրէք պալալարընը րահաթադ էթմէ- մէք իլիւն միւնթիլ օլունտը գատար հէր քէս իլէ չէն վէ մէսըրը պիր սուրէթիլ իւլթէթ վէ ինսիլիլէթ էտէր իտի:

Միւնթիլի վա'իլգուլ գալտըլը վաղթիլար- տա վէ եախօտ վա'իլլին զայալապէթի էմա- սընտա միւնթիլի խտրէ էթմէքտէ, վէ տու'ա մէճիլիլէրինտէ միւ'էսսիլ տու'ա վէ նութարըլա, վէ կէնթիլ օլունտը վաթ 'էօմը իլէ ճէմա'աթ իւղրէրինէ պիր թէ'սիլ ի պաղի պրազմըլ տըր: Սէվիլիլիլ պիրաթէ- րիմիլ չիմաի չալալէն արամըլտա կօգ իսէ տէ, անըն թէ'սիլիլ պիլտէ պաղի տիր: Սէ- նէ պալը տու'ա հաֆթաթընտա օլ գարնաթ- չըն պիլլիլ իլէ պոլունտաթըլ չօգարընը հաղիլի 'էօմը վէ էօյիլմ իլիւն ուլանտըր- մըլ, վէ օլ տու'ա մէճիլիլէրիմիլ չօգ միւնթ միլ օլմըլ տըր: Ինչալլահ միւնթիլ պէլտէ տահա կէնիլ սէմէրէլէր կէօրմէյէ արդու իլէ միւնթաղիլ իլ:

Պուրատա ինճիլի ճէմա'աթտա պոլունտան հէր պիր իլթիլապ գարնաթ վէ գըզարըն- տալա պիր եա իքի սէօգ խիթապ էթմէք չօգ միւնթալիլ տիր:

Հէր եէրտէ ինճիլի ճէմա'աթտա' ճէմա'աթ վէ քիլիսէտէ 'ամուլ վէ թէմէլ թալը օլան գարնաթ վէ գըզարնապարտ վար տըր քի, պուրա ինճիլի ճէմա'աթար թէլէքիլ օլուն- տու իլէն, չօգ գօլալալըլ վէ ֆէտաթար- լըլտա հաղիլաթը գապուլ էտիլ ճանսիլա- րանէ անը թէսահիլալ էթտիլէր, լաքին պոլունտան նիլէլէրինի պիլիլիլ վէ մա' թէ'էսսիլ տէրիմ քի «մուզաթտէմ խիլէր ամմա մու'ախսէր օլտըլար» էյի սէյիլթտի- լէր ամմա եօրուլուլ տիւլալիլէր, էվիլէքի մուհապալէթիլիլիլ զայալ էթտիլէր: Էաքի- տիլէր վէ իլէ եարամալ օլտըլար: ան, մէ- յուսիլէթտէ վէ գուլմէթտէ թէսիլիլ րուհ էթտիլէր: Էյ պու պէնտի օգուլան տօսթըմ, պիրադ միւնթալալ էյլէ, օլմայա քի սէն տախի պոլունտըն սըրաթընտա պոլունտ- սըն: Միւնթիլէֆֆա պիրաթէրիմիլ Մարտիրոս աղա կիպի սօնուտա գատար թէհաթիլիլ է- տէն թաճա մալիլ օլաճադ տըր:

Նէ միւնթաթէր տիր սատըլըն էօլիլմիւ, չիւնքի «Մատըլարըն կօլու տօղան նուր կիպի տիր քի կիթտիքէ միւնթէմիլ օլունտ»

ՇՈՒ՝ՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

1900 Փետրվար 5/17

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Սալը կիւնիւ Թիւթմէնը սէֆիրի ճէտիտի Մ. աը Վէքէրլին՝ համիլ օլտըղը իթիմատ- նամէլէրինի թագտիմ իշիւն մէրատիմի միւ- թատէ իլէ սուրէթի ի բէսմիլէտէ հուզուըը շահանէյէ գապուը օլունմըը աըր։ Սապէյն ի հիւմայունտան 'ալտէթտէ Սատրա'ղամ իլէ խարիճիլէ նազըրընը տախի զիյարէթ էթմիլ տիր։

Շուրա ի տէվլէթ ա'ղասընտան զըրա'աթ պանգասը բէ'իսի նուրեան էֆէնտի, Սալը կիւնիւ արապա իլէ Պապը 'ալլիլէ էսնա ի 'ալիմէթիմտէ իւզէրինէ տամա էնէրէք սաղ թարաֆը թուլմազ օլունըը աըր։ Արապա շուրա ի տէվլէթ տա'իւրէսի գափուսընա եւ- թիլտիքտէ արապաը միւշարիլէյի պայղըն պիր հարտէ պուլունըը աըր։ Տէրհալ թապիլ- լէր ճէլլ օլունարագ մուտալմաթը մուզթա- զիլէ իճրա էտիլմիլ Վէ 'ա'իլէսի խաղընա խապէր կէօնտէրիլմիլ տիր։ Միւշարիլէյի պայղընը տէվամ էթտիլիմտէն, թապիլ- լէր անըն Պէյօղլունտաքի խանէսինէ կէօ- թիւրիւմէսինի թէնսիլ էթմիլ օլմալա- բըլլէ, պիր էճալտանէ ֆէվիլիտէ հէման հաղըրլանան պիր օտայա նապ էտիլմիլ տիր։ Էթմիլ կիւն խապթա պիրազ էյիլէյմիլ օլ- տըղընտան խանէսինէ կէօթիւրիւմիլ Վէ տօթլարընը թանըմը իսէ տէ, սէօզ սէօյ- լէմէնէ զայր ի մուզթտիր պուլունմըը աըր։ —Էթմիլը հարալիլէ միւշարլարընտան իս- քեանը մուհաճիլիլէն էլլէրիլլ արագի ի խալիլէ թէհարիսինէ մէ'մուր գօմիսեօնը մախսուս բէ'իսի Ֆէթհի պէյ՝ Չարչէնպիլի կիւնիւ Վէֆաթ էթմիլ տիր։ —Խապէր Վէ- բիլտիլիլէ կէօրէ, Սաղըղ ատաընտա շէտիտ Էաղմուրար Էաղմը օլմաղլէ նէրլէր ճօշմուշ աըր։ Պիր գաշ գարիլէրի տէլ պատմը, մաղրուլ արագի զըթ'ալարը սուլար ալթըն- տա գալմը Վէ պիր չօզ գօյուն Վէ սըղըրար թէլէֆ օլմուշ աըր։ Էտիրնէտէ Վէ իշգօտ- բատա տախի սու թուղեանլարը վուզուլ պուլունըը աըր։ —Իզմիտ մուլթատարըֆը- զը տախիլիլտէ Էարըմա ճիւլարընտա քէշֆ օլունան պազըր մա'տէնիլի իշլէթմէք իմ- թիլաղը, պա իրատէ ի սէնիլէ, 99 սէնէ միւտտէթլէ Եուսուլ Վէ Վաթիլ էֆէնտիլէրէ վէրիլմիլ տիր։ —Լիման իտարէսի' մա'ունա- ճըլարտ մուզայիլ ի նիգամ օլարագ, լիման տախիլիլտէ ելլէքն աշտըղարը հալտէ, ճէ- զա ի նազաի իթասը ճէզասը իլէ ճէզալան- տըրընազլարընը իլթար էյլէմիլ տիր։ —Հիւքիւմէթ ի սէնիլէ ինկիլիլլէրին իզ- միրտէ պարիլի իլթիլա էթմէլէրինէ մէ- զունիլէթ վէրմիլ տիր։ —Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի տէօրթ նէֆէր պահիլէ զապի- թիլի իլթմալը թահսիլ էթմէք իւզրէ, Ֆը- բանսայա կէօնտէրմիլ տիր։ —Խապէր Վէ- բիլտիլիլէ կէօրէ, հիւքիւմէթ ի սէնիլէ Ա- տանա վիլայէթիլէ սէվզ օլունան մուհաճի- բիլիլ իսլամիլէնին ճիւմէսինին էսպաղը իլթիլա'աթընը իլթմալ էթմիլ, Էա'նի հէր 'ա'իլէյէ պիրէր փարչա թօփրագ, չիֆթ էօ- քիւղլէրի, զախիլէ Վէ չիֆթ չըպուզ թէվ- զի' օլունմըը աըր։

Սէրէլին պէյանընճա, մէ'արիֆ նազըրը վիլայաթ մէքեաթիլի 'ուսուլմիլէսինին միւ- տիլէրինին հէփիսինէ մէքեաթիլի միւսլի- մէտէ էճնէպի մու'ալլիլէր գուլլանմալա- բընը էմր էթմիլ տիր։ — Եէմէն վիլայէթի

իուհաթ գօմիսիօնը վէրտիլի բափօրթընտա վիլայէթին պալլընա շէ'րլէրինի թէլէկրաֆ խաթթարը իլէ եէքտիլէրինէ բապթ էթմէք լիւզուլմընը պէյան էթմիլ տիր։ — Մախ- տուլը սատըր 'ալի ճէվատ պէյին գաթի- լի Արնալուտ Հաճի Մուսթաֆանըն մու- հաքէմէսի ճիւմ'ա էրթէսի կիւնիւ խիթամ պուլունըը աըր։ Բէ'իս ի մահքէմէ' թէքար միւթթէհիմի սէվապըզը անվալընա տա'իլ իսթիճիլապ էտիլա, Արնալուտալընա կէօնտէ- բիլէն գօմիսիօնըն, Մուսթաֆանըն քէնտի վաթանը օլան շէ'րաէ տիլէր պիր ֆի'իլի գաթիլ տախի իրթիքեապ էթմիլ իտիլիլի թահիլիլ էթմիլ իտիլիլի սէօյլէմիլ տիր։ Միւթթէհիմ պուլունը ինքեար իլէ մէքիւր ֆի'իլի գաթիլըն քէնտի պիրատէրի թարա- ֆընտան իգա' էտիլմիլ իտիլիլի պէյան, Վէ Արնալուտալընա պիր ախը ինթիգամտա' վասընտա տար զաթիլ տէյիլ, անճազ անըն մէնսուպ օլտըղը 'ա'իլէնին բէ'իսի մէ'ուլ թուլթուլը իտիլիլի 'իլալէ էթմիլ տիր։ Պա'տէհու բէ'իս ի մահքէմէ մուհաքէմէնին խիթամ պուլունը իտիլիլի 'իլալէ էթմիլ տիր։ Միւտտա'ի ի 'ուսուլմի Մուսթաֆանըն միւճրիմիլէրինին քեամիլէն իսպաթ օլունմը իտիլիլի պէյան իլէ մէքուլմըն գանուըն թա'իլէն էթմիլ էն շէտա ճէզայա չարիլ- մասընը թալէպ էյլէմիլ տիր։ Մուսթաֆա- նըն Վէքիլ ի միւտաֆի'ի անըն 'ալէյհիլտէ կէթիլիլէն իթթիհալարը ճէրս իլէ միւլէք- քիլլինին պէրա'էթ ի զիմմէթիլի թալէպ էյ- լէմիլ տիր։ Հէյ'էթ ի հաքիմէ միւզաքէրէ օտաընա չէքիլմիլ Վէ մահքէմէ սալուն- նա 'ալտէթլէրինտէ իթթիֆագը արա իլէ մէքուլմըն ֆի'իլի գաթիլըն եէկեանէ ֆա'իլի իտիլիլի գանա'աթ հապըլ էթմիլ իտիլիլի- նի պէյան էթմիլլէր, Վէ բէ'իս ի մահքէմէ մէքուլմըն իտամա հիւքմ էթմիլ տիր։ Մուս- թաֆա թէքար քէնտիլին մա'սուլմիլէթի իտա'իլտալմա պուլունմըն աըր։ —Շուրա ի տէվլէթ' մէմալիլ ի շահանէնին տախիլ թա- բաֆլարընա փօթթա իլէ կէօնտէրիլէճէք մէ- քեաթիլիլ Վէ էլեատան, սէվաիլէ կէօնտէրիլ- մէքտէ օլան մէքեաթիլիլ Վէ էլեատան ալըն- մագտա օլան իւճրէթլէրի տէրէճէսինտէ փօ- թա իւճրէթլէրի ալընմալարըն գարար վէրմիլ տիր։ 15 կրամը միւթթէմալիլ օլմայան մէք- թուպարտան 20շէր փարա իւճրէթ ալը- նաճաղը կիլի, 30 կրամ սըզլէթի միւ- թէճալիլ օլմայան զազէթալար իշիւն տա- խի 5շէր փարա իւճրէթ ալընաճաղ աըր։ Իշպու գարար ֆի'իլի թաթիլիլէ գօնուլմագ- տան էվլէլ, մէճիլիլ վիւքէլաճա թաստիլ է- տիլմէլի տիր։ —Սալայան նամ քիմէ' Գա- տըքէյտէ պիր թրամիլայ խաթթը ինչասը իմթիլազընը թալէպ էթմիլ տիր։ Իմթիլազը թալէպ օլունան թրամիլայ խաթթը Գա- տըքէյտէնտէն Իսկիւտարա, Գըզըլ թօփ- բաղա, Չամընճայա Վէ 'Ալէմ տաղընա թէմ- տիտ էտիլէճէք տիր։ Արապալար աթլար իլէ իշլէտիլէճէք, Վէ Տէրիսա'ատէթ թրամիլայ- լարընտա չիմաթիլ ուսուլը ճէրը թէպտիլ էտիլտիլի հալտէ, Գատըքէյտէնտէ տախի թէպտիլ էտիլէճէք տիր։ Իմթիլազ 90 սէնէ միւտտէթլէ թալէպ օլունմագտա աըր։ Իշ- պու իսթիլա'ա էլիլէմ նաֆի'ա նազարէ- թինտէ միւզաքէրէ էտիլմէքտէ տիր։ — Մալիլէ նազըրը վիլայաթը շահանէ տէֆթէր- տարլարընա քէնտի տա'իլէլէրինին անվալը մալիլէսինէ տա'իլ պիր ան էվլէլ բափօրար կէօնտէրմիլէրի խուսուսընտա թա'իլմաթ վէրմիլ տիր։ —Ալմանեա հիւքիւմէթի Ալ- մանեայա իտիլալ էտիլէն խալլէրանէ պիր բէսմ ալմաղա գարար վէրմիլ տիր։ Իշպու

թէտպիր սէնայի'ի 'Օսմանիլէնին պալլընա չիւ'պէլէրինտէն պիրինէ մագարաթը ը մու- ճիլ օլաճագ տըր կիլի կէօրիւնմէքտէ տիր։ — Էտիրնէ վիլայէթինտէ գախիլէ գըթըղը Սէլանիլ գէիսա'իլ Վէ հուպուպաթը իշիւն եէնի պիր փաղարկեա' աշմըը տըր։ Սէլա- նիլքտէն էտիրնէյէ հէր հաթթա իլթիսագ շմէնտըքէր խաթթը իլէ 30—40 թօնոյա գա- տար զախիլէ կէօնտէրիլմէքտէ տիր։ Բէժի իտարէսի շուրա ի տէվլէթէ թիւ- թիւն գալազճըղընըն մէնի իշիւն եէնի պիր լա'իսա թագտիմ էթմիլ տիր։ — Շիւմ- տիլէ գատար հարաքեաթը արգիլէ միւտա- պիլիլ իշիւն թօփլանըլան ի'անէնին եէքիւ- նիլ 3,971,296 զուրուշա պալիլ օլմուշ աըր։ —Սէրէլին պէյանընճա, Վարնատա 480 ա- զատան միւրէքքէպ պիր շիւքէթ թէլէքըլիւ էթմիլ օլուպ, անըն սէր քէլալմը Վուսէ- վիլիլ Պուլկարիսթան աըր։ Տիլէր թա- բաֆտան թիլայէթէ նազարէն, Մուսէվիլէր' քիլիստէն ճէմա'աթա Մուսէվիլ թաճիլէր- տէն պիր շէյ իշլիլա' էթմէմէլէրինէ տա'իլ վա'ղ ու նասիհաթ էտէն իրիսթօ Բաղտա նամ փալիսա 'ալէյհիլտէ իգամէ ի տա'վա է- տէճէքէր տիր։ — Ֆրանսա բէ'իսի ճիւմ- հուրը Մ. Լուպէյէ գաթը շահանէ ճանիլլին- տէն ինտա պուլուրըլան մուրասսա' իմթիլազ նիշանը ֆիւրուզ էֆչանընը միւշարիլէյի իսալա մէ'մուր գօմիսեօն' ճէվատ պէյին թահիլը թիլայէթինտէ օլարագ, Փաղար կիւ- նիւ Տէրիսա'ատէթտէն հարաքէթ էթմիլ Վէ անըն հարաքէթի պա թէլէկրաֆ տէվլէթ ի 'ալիլէնին Փարիս սէֆիրինէ Վէ սէֆիր ի միւ- շարիլէյ թարաֆընտան տախի Ֆրանսա հիւ- քիւմէթինէ պիրտիլմիլ տիր։ Ֆրանսանըն Տէրիսա'ատէթ սէֆիրի օլուպ, էլիլէվմ ֆա- իստէ պուլունան Մ. Գօնաթանս ճէնապլէ- լէրի' մէքըլար նիշանըն թէպիլմիլ բէսմիլտէ հաղըր պուլունաճագ աըր։ —Լէվալլէ Հէրա- րըն Իզմիր մուլալիլիլին պէյանընճա օրա- տա մէպղուլ Վէ տէվալմը Էաղմուր Էաղմը Վէ պիրիւմէ մահսուլաթ միւսա'իտ հալտէ կէօրիւնմէքտէ պուլունմըն աըր։ Վէ լաքին հալալար հատտէն աշըրը միւլայիլմիլմէքտէ օլուպ, աղաճլարըն փէք վաղթընտան էվլէլ չիլէքէնմէլէրինին էօնիւնիւ ալմագ իշիւն սէրին հալալարըն հիւքմըն օլմալը արգու- լէնէճէք պիր շէյ տիր։

Պու հաթթա Իպրայիլ տաղիլիլին (ուլըն) պիրինիլ նէվլինին գանթարը 96տան 101, իքինիլ նէվլի 87տան 91 Վէ իւլիւնիւ նէվլի 79տան 82 զըշա սաթըլմը օլտըղը կիլի, Անատուլ գըրմա իւլիւնիւ տախի 72, 73 զուրուշա սաթըլմըն աըր։ Պէյիվաղարը թիֆ- թիլի 24 պուլունգ Վէ Էնգարէ թիֆթիլի 23 զուրուշա սաթըլմըն աըր։ Էթմէնի փաթիլիլտանէսինտէն Կիլիլիա թիւլէրինէ պիր թահիլարաթը 'ուսուլմիլէ կօլանըլապ, անտէ ինթիլապ իշիլէ տա'իլ մա'իլա'աթ վէրիլմիլ տիր։ —Կէլէն ճիւմ'ա կիւնիւ միլլի մէ'արիֆ մէճիլտիլին փաթիլիլ հաղըթլէրինին թիլայէթիլ ալթընտա ֆէվլէլ- 'ատէ օլարագ 'աղտ էտիլէն պիր մէճիլտիլտէ պալլընա 'ուսուլմիլ 'իլմիլէրին ուսուլը թա' լիմիլ Վէ տէրս քիթապլարընը ինթիլապը մէ'ալէսի իլէ իշլիլալ օլունմըն, Վէ օ խու- սուստա պիր բափօրթ թանգիլմ էտիլիլապ, պիր ճիւմէլ էթմէնի մու'ալլիլմէրինին պիր է- սամի տէֆթէր իլէ պէրապէր ճիւմանիլ մէճիլ- սէ թագտիմ էտիլմէսինէ գարար վէրիլմիլտիր։ Մէսուլա'աթա նազարէն, Կիրալի կիւնիւ թէտ- բիսաթընտա փաթիլիլ հաղըթլէրին 'իլմիլ 'աղա'իտ Վէ ալապ տէրալիլ տէրիւհաէ է- տէճէք տիր։ Տը. Թարգումեան, Գուրգէն, Սուրէնեան Վէ Պէրպէրեան էֆէնտիլէր տա- խի հիսսիլաթը մէ'արիֆիլէրմիլէրանէլէրինտէն նաշի, քէնտի չիւ'պէլէրինի պիրա իւճրէթ թէթրիս էթմէքիլիլ վա'տ էթմիլլէր տիր։

